ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Necessary Needs for the Development of the Competency of Educational Technology and Communication for Teaching Students in the 21st Century Faculty of Education Thaksin University

พูลเกียรติ มงคลสวัสดิ์
Poonkeat Mongkonsawasd
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
Thaksin University, Songhkla Campus
E-mail: pk2018tsu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 362 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น ค่า IOC เท่ากับ 0.8-1.0, Cronbach's Alpha การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified)

ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า สภาพปัจจุบันของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$= 2.79, S.D = 1.08) และสภาพที่พึงประสงค์ของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.79, S.D = 0.96) ส่วนผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมเท่ากับ 0.265 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อรายการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNImodified = 0.319) รองลงมาข้อรายการสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ

ได้รับบทความ: 31 สิงหาคม 2567; **แก้ไขบทความ:** 31 ตุลาคม 2567; **ตอบรับตีพิมพ์:** 4 พฤศจิกายน 2567
Received: August 31, 2024; **Revised:** October 31, 2024; **Accepted:** November 4, 2024

สื่อสารในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา (PNImodified = 0.304) และข้อรายการสามารถออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (PNImodified = 0.280) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, สมรรถนะ, เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา

Abstract

The purpose of this research were to address the Necessary Needs for the Development of the competency of Educational technology and communication for teaching students in the 21st-century Faculty of Education Thaksin University. It is survey research. The sample group consisted of second year students from the Faculty of Education. Thaksin University, was 362 people using a multi-stage random sampling method. The tools used in the research are Necessary questionnaire Data analysis IOC Found to have a value of 0.8-1.0, Cronbach's Alpha using averages standard deviation and prioritization of essential needs (PNImodified)

The research results found that:

The research results found that there is a need for the development of competency in educational technology and communication for teaching professional students in the 21st century, Faculty of Education. Thaksin University found that current average condition needs to be met for the development of competency in educational technology and communication. Overall, it is at a moderate level ($\overline{X}$ = 2.79, S.D = 1.08) and the desired conditions of the average requirements necessary for the development of competency in technology and educational communication. Overall, it is at the highest level ($\overline{X}$ = 3.79, S.D = 0.96). As for the results of the study of the needs and necessity of developing competency in technology and educational communication, etc. Overall it is equal to 0.265. When considering each aspect, it was found that the knowledge items regarding information and communication technology It has the highest needs index (PNImodified = 0.319), followed by the item Able to use information and communication technology to solve teaching and learning problems in accordance with the problem situation (PNImodified = 0.304),

and the item Able to design and Develop information and communication technology (PNImodified = 0.280) respectively.

Keywords: Necessary Needs, Competency, Educational Technology and Communications

1. บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นบริบทของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร แต่การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการจัดการศึกษาจะเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นศักยภาพในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง (UNESCO, 2014; McKinsey, 2007) ในการจัดการศึกษาจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้นั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 13) ประชากรจะต้องมีสมรรถนะที่สำคัญอันได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่มุ่งให้รู้จักเลือกและใช้เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ดังที่แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556 ที่มุ่งส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องควบคู่ไปกับการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนการแก้ปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในหลักสูตรภาคบังคับ ทุกระดับชั้นของการศึกษา (สำนักงานสภาการศึกษา, 2551: 24) สมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนิสิต/นักศึกษาวิชาชีพครู (พีระวัตร จันทกูล และฉลอง ชาตรูประชีวิน, 2560: 229) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และ 11 สมรรถนะย่อย คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้ (Knowledge: K) ประกอบด้วย สมรรถนะย่อยด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับการเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ (Skill: S) ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 8 สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร ทักษะในการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการนำเสนอข้อมูล ความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบการจัดกิจกรรมวัดและประเมินผลผู้เรียน ความสามารถใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการศึกษาวิจัยด้านการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณลักษณะ (Attributes: A) ประกอบด้วย สมรรถนะย่อยด้านพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาการใช้เทคโนโลยีของนิสิตวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนของนิสิต/นักศึกษาวิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อยและขาดทักษะในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานสภาการศึกษา, 2552: 47) และยังพบว่า การดำเนินงานในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษานิสิต/นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าการพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้มีความสามารถไม่เพียงพอในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสื่อ การเรียนการสอนและจัดกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งครูยังไม่สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเพื่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2554: 18)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตสังกัดวิชาชีพครูให้ได้รับความรู้ในด้านนี้ และยังเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตวิชาชีครูในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากร พื้นที่วิจัย และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวนทั้งสิ้น 2,985 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

วิจัย คือ นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวนทั้งสิ้น 362 คน วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ การสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้กระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.1 ใช้คณะเป็นตัวจัดกลุ่ม ซึ่งมีทั้งหมด 11 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมดิจิทัล คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพ โดยภายในคณะมีสิ่งที่แตกต่างกันโดยเฉพาะคณะศึกษาศาสตร์ คือ ต้องมีการรับรองคุณวุฒิเฉพาะทางจากสภาวิชาชีพ และการสอบเพื่อขอใบประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา

1.2 สุ่มมา 1 คณะ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้การจับฉลากผลการสุ่มได้ คือ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 2,985 คน

ขั้นที่ 2 ใช้กระบวนการสุ่มแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2.1 ใช้คณะศึกษาศาสตร์เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วย ชั้นปี 1-4

2.2 สุ่มชั้นปี ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้การจับฉลากเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 732 คน

ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มหน่วยตัวอย่างนิสิตที่สังกัดชั้นปีที่ 2 เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนในระดับชั้นปีที่ 2 แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจนครบ จำนวน 362 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 รายละเอียดของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (1-5) คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน พบว่า IOC ทุกข้อคำถามเท่ากับ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ 0.50 ทุกข้อ จากการทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างวิจัย

จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่า Cronbach's Alpha (α = 0.974 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.80 แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีความเที่ยงในระดับสูง (Streiner & Norman, 2003: 57)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ และผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนาย 2567

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลผลโดยการเปรียบเทียบเกณฑ์ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ตามค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNImodified) โดยใช้วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2562: 279) ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ดังนี้

ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า สภาพปัจจุบันของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$= 2.79, S.D = 1.08) และสภาพที่พึงประสงค์ของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 3.79, S.D = 0.96) ส่วนผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมเท่ากับ 0.265 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อรายการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNImodified = 0.319) รองลงมาข้อรายการสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา (PNImodified = 0.304) และข้อรายการสามารถออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (PNImodified = 0.280) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	อันดับ
		$(\bar{X})$	S.D.	ระดับ	$(\bar{X})$	S.D.	ระดับ		
1	มีความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (IT)	2.67	1.17	ปานกลาง	3.92	0.99	มาก	0.319	1
2	มีความรู้เกี่ยวการเลือกและประยุกต์ใช้ (IT) ได้เหมาะสม	2.81	0.98	ปานกลาง	3.81	0.92	มาก	0.261	6
3	ออกแบบและพัฒนา (IT)	2.69	1.02	ปานกลาง	3.74	0.99	มาก	0.280	3
4	ใช้ (IT) จัดทำฐานข้อมูลที่การเรียนรู้	2.91	0.97	ปานกลาง	3.74	0.92	มาก	0.223	11
5	ใช้ (IT) ส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	2.82	1.23	ปานกลาง	3.79	0.97	มาก	0.257	7
6	ใช้สื่อ (IT) จัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระในหลักสูตร	2.91	1.05	ปานกลาง	3.81	0.90	มาก	0.234	10
7	ทักษะในการนำเสนอข้อมูล	2.79	1.07	ปานกลาง	3.75	0.98	มาก	0.256	8
8	ใช้ (IT) ประกอบการจัดกิจกรรมวัดประเมินผลผู้เรียน	2.75	1.00	ปานกลาง	3.78	0.93	มาก	0.272	4
9	สามารถใช้ (IT) ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา	2.66	1.15	ปานกลาง	3.82	0.98	มาก	0.304	2
10	สามารถใช้ (IT) ในการศึกษาวิจัยด้านการเรียนการสอน	2.78	1.06	ปานกลาง	3.77	0.96	มาก	0.262	5
11	พฤติกรรมการใช้ (IT) จัดการเรียนการสอน	2.85	1.10	ปานกลาง	3.77	0.97	มาก	0.244	9
	รวม	**2.79**	**1.08**	**ปานกลาง**	**3.79**	**0.96**	**มาก**	**0.265**	

5. อภิปรายผลการวิจัย

การผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยได้มีการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันของค่าเฉลี่ยในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.79, S.D = 1.08) 2) สภาพที่พึงประสงค์ของนิสิตวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตให้ได้รับความรู้และเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยสภาพที่พึงประสงค์ของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.79, S.D = 0.96) 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ในภาพรวมเท่ากับ 0.265 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อรายการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNImodified = 0.319) รองลงมาข้อรายการสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา (PNImodified = 0.304) และข้อรายการสามารถออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (PNImodified = 0.280) เนื่องจากนิสิตวิชาชีพครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในเรื่องความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา และการออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นั่นคือนิสิตวิชาชีพครูได้เร่งเห็นถึงความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวอย่างยิ่ง เพราะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการทำงานในอนาคตซึ่งสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้นิสิตวิชาชีพครูสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาไปใช้การจัดการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนการสอนได้น่าสนใจ และแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาในชั้นเรียนแห่งการเรียนรู้ อันจะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่สอดคล้องต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ ยุภารัตน์ อภัยพันธ์, อัจฉรีย์ พิมพิมูล และธีรวุฒิ เอกกะกุล (2566: 39) ทำการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ณัฐธยาน์ เพ็งสุวรรณ และทัศนะ ศรีปัตตา (2567: 179) ทำการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของ ครูผู้สอน นารีรัตน์ เพชรคง และชลาภรณ์

สุวรรณสัมฤทธิ์ (2565: 245) ทำการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ปัญจา ชูช่วย, สุรชัย มีชาญ และวิไลลักษณ์ ลังกา (2565: 398) ทั้ง 4 เรื่อง ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมารรถนะด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน 2) สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการเรียนการสอน 3) สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสนเทศและการสื่อสารพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 4)สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกต้องตามกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณและปลอดภัย นั่นหมายความว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักศึกษาวิชาชีพครู มีความต้องการอย่างยิ่งในการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 4 ด้านที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เนื่องจากสมรรถนะทั้ง 4 ด้าน ของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ทุกฝ่ายแก้ไขปัญหา อาทิเช่น ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐิกา โปษกานนท์ (2560: 102) ภัทราพร เยาวรัตน์ (2565: 85 นพดล พรามณี (2561: 12) อุไร ผลาเลิศ (2561: 13) พีระวัตร จันทกูล และฉลอง ชาตรูประชีวิน (2560: 237) ทั้ง 5 เรื่อง ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบอาชีพครูจำเป็นต้องมรชีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา ดังนี้ 1) มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม 3) สามารถออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ 5) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 6) สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร 7) ทักษะในการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการนำเสนอข้อมูล 8) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบการจัดกิจกรรมวัดและประเมินผลผู้เรียน 9) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา 10) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการศึกษาวิจัยด้านการเรียนการสอน และ11) พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพครูมมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย และนำสามารถนำความรู้จากสมรรถนะเหล่านี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีข้อเสนอแนะดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นที่พบว่า อยู่ในระดับมาก ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นให้กับนิสิตสร้างเสริมการพัฒนาสมรรถนะด้านสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

2. ผู้วิจัยควรเร่งวางแผนหรือพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นให้กับนิสิตในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาของครูยุคใหม่

6.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับกับสภาพปัจจุบัน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยนี้ได้องค์ความรู้ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ดังนี้

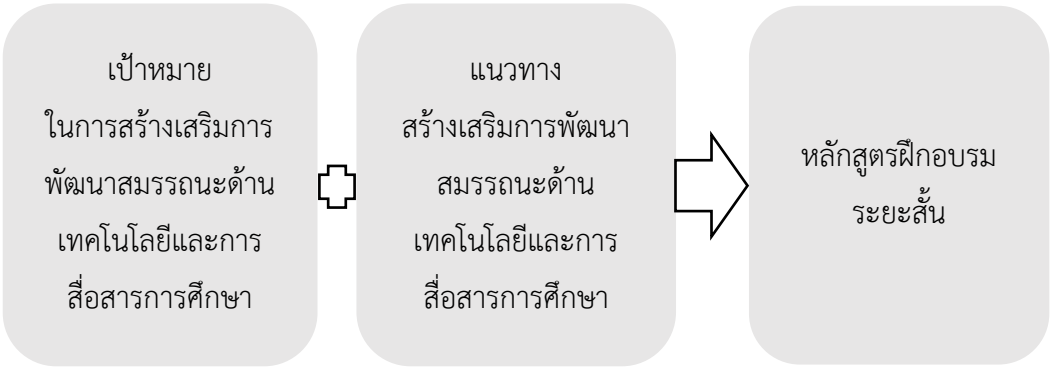

กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการสร้างเสริมการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นให้กับนิสิต และแนวการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาสำหรับนิสิตวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับกับสภาพปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐิกา โปษกานนท์. (2560). การศึกษากรอบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา. **การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2554). **รายงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2554-2556**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ณัฐธยาน์ เพ็งสุวรรณ และทัศนะ ศรีปัตตา. (2567). สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลกความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษ. **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**, 7(2), 176-189.

นพดล พรามณี. (2561). สมรรถนะของบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ**, 5(3), 1-15.

นารีรัตน์ เพชรคง และชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตจตุจักร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**, 8(1), 238-255.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวิริยาสาส์น.

ปัญจา ชูช่วย, สุรชัย มีชาญ และวิไลลักษณ์ ลังกา. (2565). ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์และศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 7(8), 389-400.

พีระวัตร จันทกูล และฉลอง ชาตรูประชีวิน. (2560). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 19(3), 226-237.

ภัทราพร เยาวรัตน์. (2565). การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. **การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ยุภารัตน์ อภัยพันธ์, อัจฉรีย์ พิมพิมูล และธีรวุฒิ เอกกะกุล. (2566). การประเมินความต้องการขำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดอำนาจเจริญ. **วารสารวิจัยและประเมินผล อุบลราชธานี**, 12(1), 36-45.

สำนักงานสภาการศึกษา. (2551). **สถานะปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.

สำนักงานสภาการศึกษา. (2552). **สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542-2551)**. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี. คอมมูนิเคชั่น.

สุวิมล ว่องวานิช. (2562). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุไร ผลาเลิศ. (2561). ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตรวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนีงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. **วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยการ**, 3(1), 1-13.

McKinsey. (2007). **McKinsey Report on Education**. (2014). Retrieved from http//www.mckinsey.com (Accessed May 12, 2024).

Streiner, D. L., & Norman, G. R. (2003). **Health measurement scales: A practical guide to their development and use**. Oxford: Oxford University Press.

UNESCO. (2014). **Education Development in Japan**. Retrieved form http://www.unesco.org/edu/conyryreprts/japan/rapport 1 . html (Accessed May 20, 2024).